

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nucleus Copensteinivus Conceptuum Prædicabilium In Dominicas Festaque omnia per Annum

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1624

Feria IV. Post Dominicam III. Quadragesimæ. Populus hic me labiis
honorat, cor autem eorum longe est à me. Matth. 8.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51556](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51556)

ant commune quicquam, sed velut sepultura a fini sepeliuntur; Ioseph Gen. 50. adiuravit fratres ut sua ossa ex Aegypto exituri olim secum in Chanaan transferant. Tantierat ei vel mortuo cum mortuis fidelibus, aut viuos apud fideles communicatio Quo fulmen illud metuendum magis est, atque cauendum.

FERIA IV. POST DOMINICAM III. QUADRAGESIMAE.

Populus hic me labiis honorat, cor autem eorum longe est à me.

Matth. 18.

NAbuchodonosor, Daniel. 2. in quiete vidit Colossum aureum capite; petore aneum & brachiis; fœmoribus ferreum; terreum pedes. Typus hic hypocrifiosus est, aureæ labiis; corde luteæ.

Vnde nos in præsens

- I. Cor esse dandum Deo.
- II. De cogitationum malarum incunabulis.
- III. De Verbis, cordi, operique consonis.
- IV. De traditionibus paucula.

PARS I.

Deo cor deberi.

Cor in homine est princeps.

COR hominis est inter creata princeps, & Deo cõprimis expetitur. 1. Prouerb. 23 *Fili, præbe mihi cor tuum.* 2. Nec aliud ad Deum assimilitudine, quam cor accedit propius. Nam Deus motor est primus & autor vite omnium in mundo, at cor in homine.

Debetur Deo.

Omne primogenitum sibi voluit Deo sanctificari, tam de hominibus, quam de iumentis: Exod. 12. At cor in homine est primogenitum, quare id Deo sanctificandum debetur. Nam teste Arist. cor est primum in homine viuens, & vltimum moriens.

Iud. 11. *Vouit Iephte Domino; si tradideris Amnon, qui primus egressus foribus domus mea mihi occurrerit, in holocaustum offeram: Tu cor offero.* *Velut ex voto.*

II. Lectulum Salomonis, Cant. 1. delictiosum sexaginta fortes ambibant. Cor est Pacifici nostri Iesu lectulum, vbi deliciatur. Eum sexaginta circumstantes sunt 10. præcepta Dei, 10. Ecclesiæ, 12. articuli fidei, 8. beatitudines, ecce 40 Item 7. dona Spiritus, 7. Sacramenta, tres virtutes theologica, tres personæ SS. Trinitatis. En sexaginta.

Iussit Deus, Num. 21. Arcam in medio castrorum constitui; quasi diceret; omnia perdenda potius, quam Arcam. Ita omni custodia custodi cor tuum, ut Deo dilectissimum; inque medio corporis ac potentiarum naturalium situm, & arx spirituum gratiarum, quo saluo, salua omnia.

Machabæi, libr. 1. cap. 1. montem, & arcem Sion imprimis muniuerunt etiam ab victualibus; & charissima quæque ibi deposuerunt, tempore hostilissimo. Typus hic cordis est custodiendi.

Nam vt, 2. Regum 4. Isbofeth meridionans in lecto, ostiaria dormiente, ab ingressis sicariis secundum inguen percussus occiditur: ira cordi euenit, dormienti in lecto voluptatum; inter has medias dæmones interueniunt, mortem inferunt animæ. Enimvero, sicut præ ceteris cor Deus charum habet; ita dæmon id maxime infestat.

PARS II.

De cogitationum malarum incunabulis.

COGITATIO parua sæpe culpa sit magna. 1. Thales Milesius, 7. Sapientum vnus. Laert. li. 1. cap. 7. sciscitanti; *Nosset ne sceler a Deus & actiones hominum?* ait; *Quin etiam cogitationes prauas.* 2. Ergo Isa. 1. *Auferte malum cogitationum vestrarum.* 3. *Hæ*

Cogitatio nec mala

Hæ enim furunculi sunt, qui vt semel in domum surrepserunt, mox ianuas reserant prædonibus. Ecce exempla.

Initio præmendanda sūt.
 1. Lucifer ambitiosam cogitationum lam admiserat; hæc continuo grandem superbiam intromittebat. Hic prædo quas clades dabat? 2. Adam *Genes.* 3. oculum pomo adiecit vitico; mox irrumpebat ficarius dirus ac raptor superbia.

3. Dauid *2. Reg.* 11. per fenestram è solario lauante Bersabeam vidit, & periit. Nam mors inuit per fenestras, post suggestum cordi furunculum concupiscētia. Et mala quanta ex tantulo?

Initio inuolucris malis præmendanda sūt.
 II. Paruus error in principio, maximus in extremo esse consuevit. Solenne est: *Ex parua scintilla magnus ignis.* 1. Ariana hæresis an non vel ab vnicò sola exorsa est? Christus namque cum sit *opere* & Arius per tendebat, quod esset *opere*. Quanta vero differentia est inter esse eiusdem substantie, & similis substantie cum Deo? 2. Paruus iapillus, *Dan.* 4. quantam quantæ statuæ stragem attulit? 3. Et vero nunquid simile est regnum cælorum grano sinapis, quod minimum quidem est omnibus; cum autem creuerit, maius est omnibus arboribus: & sit arbor: ita vt volucres cæli veniant, & habitent in ramis eius?

Parua non parua nocent.
 4. Et vice versa: non simile est regnum inferorum grano sinapis? & c. Ita in magnum exeunt orta à paruo peccata. Quid minus concupiscētiola? Attamen, vt Aristor. teste li. 3. de anima nihil in intellectu, quod non prius fuerit in sensu: ita nihil in anima, quod non prius in concupiscētia. Et o pus si fuerit improbum, maior ante fuit in animo improbitas. Nam propter quod vnumquodque est tale, illud magis est tale. Aristotel. 2. Poster. Quare suffoca, & elide paruulos: exclude latrunculos, & ab latronibus securus ages.

Exempla de malis præmendanda sūt.
 III. Pharao, *Exod.* 2. ab infantibus extirpationem eorum, quos oderat, institue-

bat. Seruatus est vnus Moyse; isque in exitium Pharaonis, & excidium Aegypti. Sic age ad ortum peccati.

2. Herodes, *Matt.* 2 suo regno consulebat ab infanticidio: Sic & Athalia. Tu anima. Nam *Pl.* 136. *Beatus qui tenebit, & alidit paruulos suos ad petram.* 2. *Cor.* 10. *Petra autem est Christus.*

3. Sic Augustinus ait: infestatum se cogitationibus ad pedes Crucifixi se abiecit, ac ab iis respirasse. *Cant.* 2. *Capite nobis vulpes paruulas, quæ demoliantur vineas.*

IV. Vincit cor latentes insidias, & irruptiones violentas, quam diu, *Exod.* 17. Moyse in monte manus tenet erectas in cœlum, id est, mens vigilat in oratione.

Aquila, ait *Plin.* libr. 8. pullos, genuini sint an spurij, ad solis probat examē, huc si infracto intueri queant oculo. Sic age anima, cogitata, quæ procreas, ad iusticiæ solem adhibe, si recto intentionis oculo in Deum tendant, foue. Sin, abiice.

PARS III.

De Verbis cordi, operique consonis.

Huius præbatio.
 Verba, cogitationum sunt signa. Istorum est hoc *Psal.* 61. *Labia mea laudabunt te.* Ideo *Ezech.* 1. animalia quatuor clamabunt *Sanctus, Sanctus, Sanctus.* Ergo cordi labia respondeant. At quot Clerici psallunt; laici orant; & cor est in auro, poculo, lecto, granario, & c. *Populus hic labium me,* & c. Interna, externaque Deus iuxta postulat. 1. Ideo Tabernaculum foris pretiosis aulæis opertum erat; intus in ara ignis ardebat inextinctus, victimis mundissimis offerendis. Ita virtutes in nobis externæ sibi quidem consent; at intus anima ardeat caritate: quæ victimet Deo desideria pia, & cogitationes, & proposita.

2. Hoc sponsus prædicat in sponsa vocis

Kkkkk 2 cis

cis reduplicatione. Cant. 1. *Ecce tu pulcra es (intus) anima mea: ecce tu pulcra es, (foris) & cap. 4. Quam pulcra es amica mea? quam pulcra es?* Ambros. legit. *bona & ait bona verbis; & moribus: Glossa, intus & foris.*

Idem figuræ ab te reposcunt. 3. Arcam testamenti iussit Deus auro mundissimo vestiri intus, & foris. *Exod. 25.* Sic enitere debet charitate animus, & opus.

Alioquin omnia sunt hypocrisis mera.

II. Qui vero in templo Sanctos simulant, & domi diabolica viuunt. 1. Hi similes sunt babylonicis statuis: *Baruch. 6.* quæ foris inauratæ, intus ab serpentibus erodebantur. Ita isti, vt non sint homicidæ, adulteri, fures; at intus sunt ambitiosi, auari, &c. 2. Aethiopiæ splendida erant olim palatia: at attri intus inquilini, truces, toruique Mauri. 3. Iure Deus in Leuitico vetuit esum cygni: quod candidissimus plumis; at carne sit ater, & insipidus. Quot olores hodie in Clero, Religiosis? &c. Nivei apparent, cygnæumque fontant: at cætera corui sunt. 4. Clament licet: *Domine nonne in nomine tuo prophetaui-mus? Matth. 7.* At nescio vos. *Hic populus labiis me, &c. Vox est Iacob: at manus sunt Esau.* *Genes. 27.* Vah, quot ablutionibus utebantur Pharisæi? Sepulcra dealbata facefsite.

PARS IV.

De Traditionibus.

Quare discipuli tui transgrediuntur traditiones seniorum? Hæ sunt duplices, Apostolica, & Ecclesiastica. Et illæ rursus aliæ sunt theoreticæ de rebus fidei: morum ac ceremoniarum: aliæ & practicæ. Vtræque & creditu, & obseruatu necessariæ: et si de iis in S. Pagina nec gry. 1. Vt Biblia esse Sacram Scripturam: Hoc Euangelium esse Matthæi: infantes baptizandos. 2. Apostolus, *Heb. 9.* ait Pontificem V. Testamenti fuisse capita populi aspergere sanguine; idque cum lana &

hyssopo: de quibus tamen nusquam in Lege: ergo ex sola traditione.

3. Idem ait *Act. 20.* dixisse Dominum: *Beatius dare, quam accipere:* cum tamen id nusquam in Euangelio: ergo in traditione. 4. Et Ioan. vltim. plura dixit, & fecit Dominus, quam scripta sint; quare & plura sunt acceptanda. 5. Quare, 2. The-salon. 2. *State, & tenete Traditiones, quas accepistis siue per sermonem, siue per epistolam.* Et 2. Corinth. 11. *Sicut tradidi vobis, præcepta meate tenete.*

FERIA V. POST DOMINI-cam III. Quadragesimæ.

Socrus autem Simonis tenebatur magis febribus.

Luc. 4.

Habitauit Arca Domini, 2. Reg. 9. in domo Obededom tribus mensibus, & benedixit Dominus Obededom, & omnem domum eius. Arca fœderis, & Arca Noe est Iesus: Hic iniit domum Petri; Et en benedictiones.

Super quibus nos

- I. De afflictionibus.
- II. De Petri, Ecclesiæque Calibatu.
- III. De socru Petri febricitante.
- IV. De Febri varia.

PARS I.

De afflictionibus.

I. Vrbe Romana magnis exultante leg- *Vrbes sunt* titiis, ob deuictam, Carthaginem, *Q. Metellus orio.* Hannibalemque occisum, Q. Metellus orio. in senatu dixit; metuendum Vrbi iam plus ab otio, quam ante à bello, & Hannibale.

Appius item Claudius alias aiebat: *Pace bellum vtilius Romanis est: & quam otium melius negotium.* Ita Christianis tribulationum turbines, quam Zephyri deliciarum vtiliores.

1. Ideo